

Sak: xx/17
Tittel: Demografisk utvikling i nord – kartlegging utfordringer og tiltak
Til: Overordnet Samarbeidsorgan (OSO)
Fra: Magne Nicolaisen og Guri Moen Lajord
Møtedato: 23. november 2017

Sammendrag og anbefaling

Kommunene inviteres til å være med i en kartlegging av ulike forhold knyttet til de demografiske endringer en forventer vil komme. Kartleggingen gjøres i hele Nord-Norge og innbefatter både tjeneste- og kompetansebehov samt planlagte tiltak for å møte behovene. Tilsvarende sak blir lagt frem for de andre OSOene i Helse Nord-regionen. Kartleggingen er ment å bidra i forhold til framtidig samarbeid basert på ulike forhold i kommunene. I hvilken grad funn vil påvirke arbeidet med strategisk utviklingsplan i UNN HF vil vurderes fortløpende.

Bakgrunn

Den demografiske utviklingen frem mot 2035/2040 vil kreve nye løsningsmodeller og samhandlingstiltak mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Det er, så langt vi har registrert, enighet om at løsningene for fremtiden i stor grad må finnes i kommunene og at endringene ikke nødvendigvis vil medføre at økonomien styrkes tilsvarende.

Helse Nord sitt samhandlingsutvalg for primærhelsetjenesten har ved flere anledninger drøftet situasjonen. En har bl.a. lagt til grunn Eldrehelseatlas for Norge (juni 2017), SSBs befolkningsfremskrivning, St.meld. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – Nærhet og helhet, og ikke minst generell kunnskap om status i regionen.

En konklusjon fra SSB som utfordrer partene, er at den demografiske utviklingen i Nord-Norge er mindre bærekraftig enn i landet forøvrig. Det er også store forskjeller kommunene imellom.

Alle regionale helseforetak er pålagt å utarbeide strategisk utviklingsplan for perioden fram til 2035. Kommunene utarbeider egne plandokument.

I denne saken tilbys kommunene å være med i ei kartlegging av ulike forhold knyttet til utviklingstrekkene en forventer vil komme. Tilsvarende sak blir lagt frem for de andre OSOene i regionen. Kartleggingen vil innbefatte både utfordringer (behovsframskrivninger) og tiltak (utviklingsplaner).

Første steg i arbeidet er å få etablert en regional arbeidsgruppe med en kommunal representant fra hvert OSO + samhandlingsavdelingene. Samhandlingsavdelingene vil i utgangspunktet utgjøre administrativ ressurs i forhold til arbeidet videre.

Arbeidsgruppens første oppgave vil være å utarbeide en felles mal for kartleggingen. Samhandlingsavdelingen ved UNN vil innkalle og lede den regionale arbeidsgruppen.

Samhandlingsutvalget i Helse Nord mener det er viktig at spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten/kommunene har et omforent bilde av status og fremtidens kapasitetsbehov. Det regionale helseforetaket utarbeider egen strategisk plan hvor kartleggingen vil bli lagt inn som en vesentlig forutsetning.

Momenter i en slik kartlegging/hva som bør danne grunnlag for malen:

- Nåsituasjonen
- Drivere som påvirker denne
- Flere eldre – færre yngre
- Endret sykdomsbilde – flere kronikere
- Ny og forbedring av arbeidsflyt
- Personellsituasjonen med mangel på folk, kompetansebehov, og en fastlegeordning i «krise»
- Økonomiske begrensninger
- Teknologiske nyvinninger
- M.m.

Arbeidsgruppen vil også ta stilling til/foreslå hvordan innhentet data skal bearbeides. Innhenting av data vil sannsynligvis skje via quest-back systemet.

Forslag til vedtak

1. OSO stiller seg positiv til kartlegging av nåværende kapasitet og forventede fremtidige helse- og omsorgsbehov og kompetansebehov i kommunene.
2. OSO forutsetter at kartleggingen blir gjennomført i hele Nord-Norge.
3. Til arbeidsgruppen som skal etableres velges xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
4. Samhandlingsavdelingene i helseforetakene deltar i arbeidsgruppen og utgjør administrativ ressurs.